

Спеціальний стандарт поширення даних

Україна
Міжнародна інвестиційна позиція

Контактна особа

Наталія Чепурнова
Департамент статистики та звітності
Національний банк України
Україна, 01601, Київ, вул. Інститутська, 9
(38) 044-527-39-02

Nataliia.Chepurnova@bank.gov.ua

[0 – 1. Інформація, що стосується Національного банку України в цілому](#)

2. Методологія	
<u>2.1. Концепція та визначення</u>	<p>2.1.1. Концепція та визначення</p> <p>Міжнародна інвестиційна позиція України (далі – МІП) складається відповідно до вимог шостого видання Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції (МВФ, 2009) (далі – КІПБ).</p> <p>Дані МІП включають такі категорії:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прямі інвестиції: інструменти участі в капіталі, боргові інструменти; • портфельні інвестиції: інструменти участі в капіталі; боргові цінні папери; • похідні фінансові інструменти; • інші інвестиції: інші інструменти участі у капіталі, валюта і депозити, кредити, торгові кредити та аванси, спеціальні права запозичення (зобов'язання); • резервні активи. <p>Міжнародна інвестиційна позиція (далі-МІП) - це статистичний звіт, що відображає вартість і структуру зовнішніх фінансових активів та зобов'язань країни на певний момент часу.</p>
<u>2.2. Статистичне охоплення</u>	<p>2.2.1. Статистичне охоплення</p> <p><i>Охоплення статистичних даних</i></p> <p>МІП відображає стан зовнішніх вимог та зобов'язань резидентів на звітну дату.</p> <p><i>Географічне охоплення.</i></p> <p>Географічне охоплення: територія України. Починаючи з II кварталу 2014 року дані наведено без</p>

	<p>урахування тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополь.</p> <p><i>Виключення з охоплення</i></p> <p>Наразі в міжнародній інвестиційній позиції України не відображені накопичені запаси обсягів недоотриманої виручки за експорт товарів та послуг, оплати за імпорт, що не надійшов, і платежів за фіктивними операціями з цінними паперами, потоки яких обліковуються у відповідній статті платіжного балансу.</p> <p>З II кварталу 2014 року дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополь.</p> <p><i>Незарєєстрована діяльність</i></p> <p>–</p>
<p><u>2.3. Класифікація/розподіл за секторами</u></p>	<p>2.3.1. Класифікація/розподіл за секторами</p> <p><i>Класифікація</i></p> <p>Система класифікації зовнішніх фінансових вимог та зобов'язань МПП відповідає стандартним компонентам звітності, рекомендованим у КПБб .</p> <p><i>Розподіл за секторами</i></p> <p>Відповідно до стандартних компонентів, представлених у КПБб, розподіл даних МПП відбувається за такими секторами: центральний банк; депозитні корпорації, крім центрального банку (банки); сектор загального державного управління; інші сектори (інші фінансові корпорації; нефінансові корпорації, домашні господарства та неприбуткові організації, що обслуговують домашні господарства).</p> <p>Зовнішні зобов'язання, у тому числі кредити суб'єктам підприємницької діяльності, надані нерезидентами під гарантії Уряду, класифікуються за інституційним сектором позичальника.</p>
<p><u>2.4. Основа обліку</u></p>	<p>2.4.1. Вартісна оцінка</p> <p><i>Конвертація у розрахункову одиницю</i></p> <p>МПП складається у доларах США. Зовнішні активи та пасиви на кінець звітного періоду, номіновані у гривнях та інших іноземних валютах, перераховуються у долари США за офіційним курсом гривні до долара США, що встановлюється Національним банком України на підставі курсових котирувань на міжбанківському валютному ринку України.</p> <p><i>Вартісна оцінка</i></p> <p>Оцінка запасів, наскільки це можливо, здійснюється за ринковими цінами. За цінними паперами, що дають право на</p>

	<p>участь у капіталі, здійснюється переоцінка запасів окремих пакетів акцій, якими торгували у звітному періоді.</p> <p>2.4.2. Основа обліку</p> <p>–</p> <p>2.4.3. Процедури складання валових/чистих показників</p> <p>Процедури складання статистики МПІ відповідають міжнародним стандартам та рекомендаціям Міжнародного валютного фонду.</p> <p>Міжнародна інвестиційна позиція України включає як валові показники (зовнішні вимоги та зобов'язання країни), так і нетто-показник – чисту міжнародну інвестиційну позицію.</p>
<h3>3. Точність і достовірність</h3>	
<p><u>3.1. Вхідні дані</u></p>	<p>3.1.1. Програми збирання вхідних даних</p> <p><i>Прямі інвестиції</i></p> <p>Дані в частині інструментів участі в капіталі розраховуються на основі даних банківської звітності (система ITRS) щодо прямих інвестицій у грошовій формі, що відображаються за ринковою вартістю, та даних Державної служби статистики України. Додатково використовується інформація Фонду державного майна України про надходження від приватизації, дані Національного банку України щодо індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон.</p> <p>Для визначення обсягів боргових інструментів використовуються дані звітів про залучення та обслуговування іноземних кредитів, а також дані обстежень Державної служби статистики України щодо обсягів кредиторської та дебіторської заборгованості підприємств з прямими інвестиціями по відношенню до прямих інвесторів-нерезидентів.</p> <p><i>Портфельні інвестиції</i></p> <p>Для розрахунку статті “Інструменти участі в капіталі” категорії “Портфельні інвестиції” використовуються дані системи ITRS, а також дані балансів банків. Зобов'язання за цією статтею враховуються за ринковою вартістю, для визначення якої використовуються дані Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).</p> <p>Джерелами розрахунку статті “Боргові цінні папери” є інформація Міністерства фінансів України щодо заборгованості за єврооблігаціями уряду (ОЗДП), що доповнюється інформацією Депозитарію Національного банку стосовно вартості облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП), придбаних нерезидентами на внутрішньому</p>

ринку України. Використовуються також дані банківської звітності про залучення та обслуговування іноземних кредитів, що рефінансуються за рахунок випуску боргових цінних паперів на міжнародних фондових ринках, а також дані системи ITRS щодо операцій нерезидентів з борговими цінними паперами банків та підприємств, що обертаються на внутрішньому ринку.

Інші інвестиції

“Інші інструменти участі в капіталі” – джерелом даних є інформація Міністерства фінансів України про активи України, пов’язані з її членством у МФО.

“Кредити та позики” – джерелом даних є офіційні дані Міністерства фінансів України та Національного банку України про залучення та обслуговування зовнішніх запозичень уряду та гарантованих до повернення урядом кредитів; дані банківської статистичної звітності про кредити приватного сектору; баланси банків.

“Валюта і депозити, активи” – офіційні дані банків та підприємств доповнюються інформацією з бази даних Банку міжнародних розрахунків (BIS) про обсяги депозитів резидентів України в іноземних банках та експертними оцінками щодо обсягів готівкової іноземної валюти поза банківською системою.

Стаття “Торгові кредити та аванси” – обраховується на основі даних Державної служби статистики про кредиторську та дебіторську заборгованість суб’єктів господарської діяльності.

“Спеціальні права запозичення, пасиви” – джерелом даних є інформація Національного банку України та Міністерства фінансів України.

Резервні активи

Джерелом даних є інформація Національного банку України.

3.1.2. Визначення вхідних даних, статистичний охват, класифікація, оцінка та момент обліку

Вхідні дані, що є основою для складання статистики МПП, перевіряються на відповідність визначенням, охопленню, класифікаціям, вартісній оцінці і часу відображення в обліку.

3.1.3. Своєчасність вхідних даних

Надання вхідних даних є своєчасним і відповідає вимогам стандарту, що застосовується.

3.2. Оцінка вхідних даних

3.2.1. Оцінка вхідних даних

Вхідні статистичні дані усіх джерел інформації, що використовуються для складання статистики МПП,

	<p>аналізуються на відповідність методології складання та класифікації фінансових інструментів.</p> <p>Дані альтернативних джерел інформації порівнюються між собою в частині, в якій вони є співставними.</p> <p>Розбіжності аналізуються з обов'язковим виявленням причин їх виникнення (різниця в методологічних підходах, помилки при заповненні статистичних звітів і т.і.).</p> <p>У разі виявлення методологічних та/чи технічних помилок в банківській звітності фахівці Національного банку України інформують респондентів про такі помилки з метою подальшого їх виправлення.</p> <p>Інформація з інших офіційних джерел використовується тільки в тій частині, в якій вона відповідає концепції та методології статистики МПП.</p>
<p><u>3.3. Статистичні методи</u></p>	<p>3.3.1. Статистичні методи роботи з вхідними даними</p> <p><i>Прямі інвестиції</i></p> <p>У разі необхідності дані доповнюються та коригуються з урахуванням інформації з адміністративних джерел.</p> <p>Відповідно до КПБб прямі інвестиції відображаються згідно з принципом активів/пасивів.</p> <p>Додатково розраховуються обсяги прямих інвестицій за принципом спрямованості.</p> <p>Починаючи з 2010 року здійснено перерахунок запасів прямих іноземних інвестицій, врахованих за ціною останньої операції, відповідно до їх ринкової вартості.</p> <p><i>Портфельні інвестиції</i></p> <p>Інформація Міністерства фінансів України щодо заборгованості за єврооблігаціями уряду (ОЗДП) коригується на суму вартості цінних паперів, викуплених на зовнішніх ринках резидентами України (зворотний викуп).</p> <p><i>Інші інвестиції</i></p> <p>Обсяги приросту готівкової валюти в інших секторах визначаються як різниця обсягів чистого ввезення валюти банками в Україну та обсягів чистого вивезення валюти юридичними та фізичними особами. Обсяги готівки для розрахунків за неофіційний імпорт базуються на експертній оцінці неформальної торгівлі. Обсяги вивезення готівкової валюти подорожуючими визначаються як різниця між розрахованими обсягами витрат туристів та обсягами платежів, здійснених через банківську систему. Сума готівки, що ввезена трудовими мігрантами, визначається як частка від загальної суми переказів, що надійшли від трудових мігрантів через банки та міжнародні платіжні системи. Для відображення накопичених обсягів готівкової іноземної</p>

	<p>валюти поза банківською системою, здійснено їх оцінку, починаючи з 1995 року, за розробленою методикою.</p> <p>Відповідно до вимог КПБб до статті “валюта та депозити” включено залишки за міжбанківськими операціями за кредитами та депозитами.</p> <p>Усі прострочені платежі (за основною сумою і за простроченими відсотками та іншими платежами) відображаються разом із відповідними базовими фінансовими інструментами: портфельні інвестиції, кредити та позики, торгові кредити та аванси (дебіторська/кредиторська заборгованість).</p> <p>Розподіл СПЗ, що МВФ здійснив на користь України у 2009 році, відображається у міжнародній інвестиційній позиції України у розділі “Пасиви”, у статті “інші інвестиції, спеціальні права запозичення”.</p> <p><i>Резервні активи</i></p> <p>Резервні активи складаються з монетарного золота, спеціальних прав запозичення (СПЗ), резервної позиції України в МВФ та іноземної валюти. До іноземної валюти належать валютні активи Національного банку України у вигляді готівки, банківських депозитів у банках-нерезидентах (з рейтингом не нижче А), а також державних та інших цінних паперів, що випущені нерезидентами і мають аналогічний рейтинг.</p> <p>3.3.2. Інші статистичні процедури</p> <p>Сезонні згладжування не проводяться.</p> <p>Інші аспекти джерел даних та методів компіляції відсутні.</p>
<p><u>3.4. Контроль правильності статистичних даних</u></p>	<p>3.4.1. Контроль проміжних статистичних даних</p> <p>Збільшення запасів МПІ узгоджується з потоками платіжного балансу.</p> <p>3.4.2. Оцінка проміжних статистичних даних</p> <p>При зіставленні запасів позиції та потоків платіжного балансу здійснюється аналіз змін запасів МПІ за рахунок операцій, курсової різниці, переоцінки та інших змін.</p> <p>3.4.3. Оцінка розбіжностей та інших проблемних питань у вихідних статистичних даних</p> <p>Дані регулярно аналізуються та контролюються.</p>
<p><u>3.5. Аналіз перегляду даних</u></p>	<p>3.5.1. Вивчення та аналіз перегляду даних</p> <p>Перегляд опублікованих даних статистики МПІ здійснюється з метою забезпечення якості та достовірності інформації і, головним чином, пов’язаний з розширенням кола охоплення респондентів, що звітують; поглибленням</p>

	методології складання статистики та приведенням структури вхідних даних у відповідність до класифікацій МПП за секторами економіки, фінансовими інструментами, термінами.
4. Практична придатність	
<u>4.1. Періодичність і своєчасність</u>	<p>4.1.1. Періодичність Квартальна.</p> <p>4.1.2. Своєчасність На 85-90 день після звітного періоду.</p>
<u>4.2. Узгодженість</u>	<p>4.2.1. Внутрішня узгодженість</p> <p>Існує можливість зіставлення відповідних даних МПП з даними платіжного балансу та зовнішнього боргу, які розміщуються на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України “Статистика зовнішнього сектора” (https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3). Також, можливі порівняння з даними Міністерства фінансів України про державний зовнішній борг України (http://www.minfin.gov.ua) та інформацією Державної служби статистики України (http://www.ukrstat.gov.ua) в частині міжфірмових кредитів (статистичний бюлетень “Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності”).</p> <p>4.2.2. Узгодженість у часі</p> <p>На сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку у розділі “Статистика зовнішнього сектору” (https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3) розміщено динаміку МПП відповідно до КПБ6 річну та квартальну - з 2001 року, а також динаміку МПП з 2001 року по 2014 рік відповідно до КПБ5.</p> <p>При складанні статистики МПП, у разі виникнення уточнень, виявлення помилок або в разі зміни методології, дані 2-х попередніх років можуть бути переглянуті.</p> <p>4.2.3. Узгодженість між секторами та різними сферами</p> <p>Дані альтернативних джерел порівнюються, розбіжності аналізуються на предмет уникнення подвійного рахунку, до складу міжнародної інвестиційної позиції включається лише інформація, що відповідає її концепції та методології.</p>

4.3. Політика та практика перегляду даних

4.3.1. Графік перегляду даних

При першому опублікуванні дані є попередніми. Загалом наступна публікація передбачає уточнення даних за два попередні роки. Однак, у разі суттєвих змін у розрахунках показників міжнародної інвестиційної позиції, перегляд динаміки попередніх періодів здійснюється настільки, наскільки це можливо.

4.3.2. Зазначення попередніх та/або уточнених даних

Нова публікація МПП може уточнювати раніше опубліковані дані за 2 попередні роки.

Інформація про коригування даних розміщується на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3).

4.3.3. Поширення результатів вивчення та аналізу перегляду даних

Дані статистики МПП, в разі потреби, переглядаються. Уточнення можуть бути внесені в інформацію за 2 попередні роки.

5. Доступність

5.1. Доступність даних

5.1.1. Форма поширення статистичних даних

МПП країни публікується у форматі інтегрованого звіту, який відображає залишки за зовнішніми фінансовими активами та пасивами України на початок та кінець звітного періоду, також зміни МПП як результат операцій фінансового рахунку та інших змін у фінансових активах і пасивах протягом звітного періоду.

Міжнародна інвестиційна позиція України складається в доларах США відповідно до стандартних компонентів КПБ6.

Дані МПП групуються за:

- вимогами та зобов'язаннями країни;
- компонентами: прямі, портфельні, похідні фінансові інструменти, інші інвестиції, а також резервні активи країни;
- інституційними секторами: загального державного управління, центрального банку, депозитних корпорацій (крім центрального банку) та інших секторів.

Також публікуються динамічні ряди МПП з 2001 року на щоквартальній основі.

Додатково розповсюджується динаміка даних щодо прямих інвестицій за принципом спрямованості.

5.1.2. Засоби та форма поширення даних

Дані поширюються на електронних носіях.

На паперовому носії – експрес-випуски

–

На паперовому носії – щотижневий бюлетень

–

На паперовому носії – щомісячний бюлетень

–

На паперовому носії – щоквартальний бюлетень

–

На паперовому носії – інше

–

В електронному вигляді – бюлетень або дані в режимі он-лайн

–

В електронному вигляді – інше

Дані розміщуються у форматах PDF та XLS на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3).

5.1.3. Попереднє повідомлення про поширення даних

Попередній графік поширення даних розміщується на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України

(https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=57941&cat_id=45691), та на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” веб-сайту Державної служби статистики України за адресою http://www.ukrstat.gov.ua/imf/Graf_u2018.html.

Також інформація про поширення даних розміщується на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресами https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=58410&cat_id=58409.

5.1.4. Одночасність поширення даних

Дані є доступними для всіх користувачів і розміщуються відповідно до графіку поширення даних на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою

	<p>https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36728&cat_id=45692 та на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” веб-сайту Державної служби статистики України за адресою http://www.ukrstat.gov.ua/imf/Pokaz.html.</p> <p>Також дані розміщуються на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3), яка є доступною одночасно для всіх користувачів.</p> <p>5.1.5. Надання даних за запитом</p> <p>Інформація надається відповідно до запиту.</p>
<p><u>5.2. Доступність метаданих</u></p>	<p>5.2.1. Поширення документації про концепцію, статистичне охоплення, класифікацію, базу обліку, джерела даних та статистичні методи</p> <p>Методологію складання статистики МПП, таблиці з описом джерел даних для формування статей платіжного балансу та МПП, перелік фінансової і статистичної звітності, яка використовується для складання платіжного балансу та МПП описано у Методичному коментарі до статистики зовнішнього сектору та розміщено на сторінці «Статистика зовнішнього сектору. Міжнародна інвестиційна позиція» офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (https://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19138166).</p> <p>У коментарі також наведено таблиці з описом джерел даних для формування статей платіжного балансу та МПП, та перелік фінансової і статистичної звітності, яка використовується для складання платіжного балансу та МПП.</p> <p>5.2.2. Рівень деталізації даних, що поширюються</p> <p>Поширенню та публікації підлягає лише зведена статистична інформація.</p>
<p><u>5.3. Допомога користувачам</u></p>	<p>5.3.1. Поширення інформації про контакти</p> <p>Інформація про контактну особу.</p> <p>5.3.2. Доступність каталогів документів та послуг</p> <p>Інформація щодо МПП розміщується на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України і є доступною для всіх користувачів (https://www.bank.gov.ua).</p>